

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

แนใจแล้วสอนคนอื่นก็แนใจ

งานที่คนมากๆ ไม่ว่าจะงานไหนเราไม่ไปละ แม้แต่งานฟ้าหญิงนิมนต์ก็ครั้งแล้วเราก็ก็น่าจะไป ทางนั้นก็เลยนิมนต์ให้ไปพิเศษไม่ให้ไปเกี่ยวกับงานเลย เราจึงไปให้ทุกครั้งนะ ที่ของเราก็ก็น่าไปพิเศษนั่น มีพิธีอะไรก็ว่ากันทางนี้ เราไม่เกี่ยวกับพิธีเลยเพราะเราบอกไว้แล้ว ทางนั้นก็เอาตามเราเลย ไปฉันทรวาทที่แล้วที่ปราจีนฯ วัดเกษียณใหญ่ ตกลงกันแล้วก็ไปตามนั้นแหละ มีพิธีอะไรให้ทำกันไปเลย เรามาถึงเมื่อไรก็เมื่อนั้น เรื่องพิธีไม่เกี่ยวข้องกับเรา ตกลงทางโน้นก็นิมนต์พระไป ๙ องค์หรือ ๑๐ องค์ เราไปนี้พระท่านทำพิธีเสร็จเรียบร้อยแล้ว กำลังจะเริ่มฉัน เราก็ก็น่าไปทอด ก็อย่างนั้นแหละ ไม่เกี่ยวข้องกับพิธีอะไรเลย เรานั่งลงสักพักหนึ่งเขาก็นำอาหารมาถวาย

งานนายคนนี้เราก็ก็น่าบอกเราไม่ไป บอกตัดขาดไปเลยว่าจะไม่ไป มีอะไรก็ว่ากันไปเถอะนึกว่าแล้วไปแล้วยังไม่แล้วอีก ยังขอนิมนต์ให้ไปเป็นกรณีพิเศษ วันนั้นดูเหมือนเป็นวันที่ ๓๑ เป็นวันงาน ก็เป็นวันเราออกเดินทาง อาจเป็นวันที่ ๑ ถ้าไปก็ดี ไปแล้วก็ไม่ได้ไปฉันอะไร แล้วแต่จะตกลงว่าจะไปเมื่อไรเราก็ก็น่าไป เราไม่ได้ไปเข้าพิธีอะไรทั้งนั้น ดุชิ พัดนี้ของเล่นเมื่อไร ลากเราเข้าพระราชวังทุกพัดไปเลยนะ ไม่เข้าทั้งนั้นแหละเรา เอาจนรอดไปได้ทุกที สองพัดนี้แหละ พัดราชกับพัดธรรม เอาไปฉันในพระราชวัง เราไม่ไป พระรับพัดด้วยกันนี้มีเท่าไรไปเลยเราไม่ไป เราลำบากเราแก่แล้ว หากินกับความแก่ไปเรื่อยๆ แก่ไม่แก่ช่าง ข้ามมันไปเลย ใครก็รู้มันไม่ใช่เด็กคนนี้นะ ว่าได้

ให้ไปที่ไหนเราก็ก็น่าไม่ไป ชั้นธรรมนี้เอาหนัก หนักเราก็ก็น่าหนักเหมือนกัน รอดได้เลย จึงได้ชูเอาไว้ นี่ชั้นธรรมแล้วนะ มีแต่ข้ามชั้นๆ จากธรรมจะไม่อยู่รองสมเด็จ ไม่อยู่พรหมนะ จะขึ้นสมเด็จนะ บอกแล้วชูด้วยนะ อย่ามาเอาไปนะ เท่านั้นเราพอแล้ว พุดตรงๆ เลย นี่เรารับด้วยน้ำพระทัยของพระองค์ต่างหากนะ เราก็ก็น่าบอกตรงๆ อย่างนี้ที่เรารับ เพราะฉะนั้นอย่าให้ไปอีกเลย อย่าให้รับอีกนะ อย่ามาตั้งอีก พอแล้วหนักแล้วเราว่างเลย พุดตรงๆ เลยก็มันพอแล้วจริงๆ เอาอะไรมาใส่มันก็ไม่เอา เอาไปหาอะไร เราแบกมากก็กัปกี้กัปลัแล้วเวลาปล่อยก็ปล่อยบ้างซิ ไม่ว่าจะบ้างแหละ ปล่อยเลยเถียว

ไม่อย่างนั้นจะกล้าพูดหรือ พระพุทธเจ้ากล่าวสอนโลกสามโลกธาตุนี้ ก็ออกจากพระทัยอันเดียวกัน พระทัยคือใจเป็นนักรู้ พระสาวกทั้งหลายก็เหมือนกัน ธรรมอัน

เดียวกัน ความรู้ันเดียวกัน เห็นอย่างเดียวกันถามกันหาอะไร แน่เท่านั้น เรื่องภพเรื่องชาติตัดขาดสะบั้นเห็นอยู่ประจักษ์กับใจนั้นแล้ว จะไปถามภพชาติที่ไหนอีก เวลามันติดต่อสืบเนื่องกันอยู่มันก็สืบกันไปๆ ก็รู้กันอยู่ มันยังไม่สิ้น มันละเอียดขนาดไหนก็รู้กันอยู่ในใจๆ ดังที่เคยพูดแล้วว่ายังไม่อยากตาย ความไม่อยากตายไม่ใช่หวังโยอะไร หวังโยที่ว่าถ้าค้างอยู่ จะไปค้างที่ไหนก็ตามวันหนึ่งคืนหนึ่งไม่อยากค้าง ผ่านปิ้งแล้วไปเมื่อไรได้เลย ถ้าผิงแล้วไปเมื่อไรได้เลย ก็มาหวังโยเรื่องมันจะยังตกค้างจึงไม่อยากตาย ให้สิ้นเสียก่อนค่อยยังชั่ว จะมาตายตอนนั้นก็ค้าง ค้างชั้นไหนมันรู้แล้วนั้น ถึงจะไม่กลับมาเกิดอีกก็ค้างค้างเพื่อจะก้าวข้ามหน้า ก็รู้ชัดๆ อยู่ในหัวใจจะไปถามใคร

เพราะฉะนั้นธรรมท่านจึงมาเตือนเอา เตือนแบบกระดูกเลยนะ อ้าว ท่านจะมาหวังโยอะไรเรื่องความเป็นความตาย ท่านก็พิจารณาอย่างโชคโชคแล้วนี่นะ ผิงชั้นมาแล้ว แบบกระดูกแรงนะ ท่านจะมาหวังความเป็นความตายอะไร ท่านก็พิจารณาอย่างโชคโชคแล้วนี่ เรื่องเหล่านี้เป็นอริยสัจที่ท่านพิจารณามาแล้วทั้งนั้น ท่านมาหวังหาอะไร พอว่าอย่างนั้นจิตก็กลับปู้ปยุเลยทันที เรื่องความเป็นความตาย ก็พิดกันเลยกับทุกขเวทนาที่แสนสาหัส ตอนนั้นยังไม่ได้เข้าเต็มทีนะ คือหวังความเป็นความตาย พอธรรมท่านมากระดูกเอาเท่านั้นตัดปิ้ง ทางนี้ก็พุงเลย

ทุกขเวทนานั้นเป็นของง่ายเมื่อไร ตายอย่างน้อยวันละ ๓ ศพ วันละ ๘ ศพก็มี ไปกุสลาอยู่ในป่า กุสลาทั้งวันไม่ได้กลับ พอเสร็จจากนี้ เอ้า ศพนั้นมา แล้วศพนี้มา นั่งคอยกุสลาอยู่ที่ป่าช้านั้นแหละ ไม่กี่วันมันก็ขึ้นของเรา ขึ้นมานี้มันก็รู้ชัดเลย รู้ในเวลานั้นแหละ มันขึ้นอย่างรวดเร็วนะ เพราะฉะนั้นคนจึงตาย สองวันตายนี้มาก สามวันตาย หนึ่งวันตายยังไม่มี พอพ้นสามวันไปแล้วก็ผ่านได้ อยู่ในยานี้ เรามันขึ้นมันขึ้นอย่างรวดเร็วนี้ มันเสียดแทงเข้ามานี้ อ้าวโรคเรานี้เป็นอย่างนั้นแล้วนี่ ยังไม่ถึงไหนนะ มันขึ้นอย่างรวดเร็ว พอรู้ชัดว่า อ้อ นี่เป็นโรคชนิดนั้นแน่แล้ว เราก็บอกประชาชนเลย โรคชนิดที่ห้ามกันมาเผาอยู่นี้ เวลานี้มันเป็นขึ้นกับอาตมาแล้วนะ เป็นขึ้นแล้วเดี๋ยวนี้ กำลังเป็น อย่าให้มากุสลาต่อไปอีกนะ ให้กลับวัดเสีย เราก็ก่อให้พุง ไม่งั้นจะตายอยู่ด้วยกันนี่นะ เขาก็ให้ไปทันทีเลย เพราะเขาเห็นแล้วเรื่องมัน

พอเราไปเขาก็ตามแห่กันไป ไล่กลับหนีหมดเลย ยกขบวนไปเลยเขากลับเราตาย ยกขบวนไปเราก็กลับไม่ให้มีเหลือเลย เอายามาให้ก็บอกว่าเอาไว้นั้นแหละ ไม่เอาเลยไม่แตะยา ไล่เขาหนีหมดแล้วก็เข้าที่ เข้าที่ก็ไปหวังโยความเป็นความตายเจ้าของ ที่ว่าตายในขณะนี้แม้จิตจะละเอียดขนาดไหนก็แสดงว่ายังอยู่ๆ ยังไม่อยากตาย ให้สิ้นนี้แล้วไปเมื่อไร

ได้ทั้งนั้น จึงว่าพระธรรมท่านกระตุก พอกระตุกก็สะดุ้งก็กัณฑ์ ชัดกันเลย ฟุ้งเลย ทุกขเวทนาแสนสาหัส นี่เราก็เคยชัดกันมาแล้วเรื่องทุกขเวทนา แล้วทางธรรมะก็เตือน ท่านก็เคยพิจารณามาแล้ว มันจับปุ๊บได้ก็ฟุ้งเลย ทุกขเวทนา เป็นสติปัญญาธรรมพาเข้าไปเปรี้ยวๆ ชัดกันถึงหกทุ่ม หมุนกันตัวเลยเชียว ไม่มีละคำว่าเป็นว่าตาย จะดูตั้งแต่ความจริง มันก็ฟุ้งๆ ทางนี้กระจำงออก ทางนั้นขยายออกๆ ก็ตามไปพืดกันๆ จนกระทั่งออกหมด โลงในหัวใจปัจจุบันนะ นี่ละแก้ปัจจุบัน กำหนดที่ไหนไม่มีชัดมีข้อ หมดเลย เห็นไหมละ นี่ละมันแก้กันธรรมโอสธ ประจักษ์อยู่ในหัวใจ

กำหนดไปที่ไหนโล่งหมด แน่แล้วที่นี้ไม่ตาย หมดโดยสิ้นเชิงแล้ว หกทุ่มพอดี จากนั้นก็ลงมาเดินจงกรม นี่พูดถึงเรื่องความเป็นห่วง จากนั้นมาแล้วก็ไม่ห่วง ไม่เห็นมีห่วงอะไร ให้มันเห็นชัดๆ ซิ เป็นอยู่ในหัวใจไม่ถามใคร พระพุทธเจ้าว่า สนฺทิลฺลิกโก ผู้ปฏิบัตินั้น และรู้ด้วยตัวเอง ไม่มีใครมารู้แทนได้ จำเข้าไปตรงไหนมันก็รู้ทันทีๆ เลย

นี่จะมาตั้งอันนั้นให้อันนี้ให้มาให้แบกทำไม ความหมายก็ว่างั้น แบกมาพอแล้วตั้ง กัปตั้งกัลป์ แบกภพน้อยภพใหญ่ ใจดวงนี้ไปเที่ยวจับจองหมด เคยพูดแล้วนี่นะ ไม่ว่าจะสัตว์ประเภทใดๆ หัวใจเรานี้มันไปเที่ยวจับจอง ไปเที่ยวเกิดหมดนะ คือมันมากต่อมาก นานแสนนานขนาดนั้น มันเกิดได้หมดด้วยอำนาจแห่งกรรม มันชอกแซกให้พาไปเกิดที่นั่นที่นี้ พวกเปรตพวกผี สัตว์นรกอเวจี สัตว์น้ำสัตว์บก มันเคยทั้งนั้นแหละ นรกก็เคยไปหมด ชั้นพรหมขึ้นไปแล้วก็ลงมา หมุนกันไปหมุนกันมา นี่ละใจดวงนี้ พอมันขาดสะบั้นออกจากใจ โดยสิ้นเชิงจะไม่รู้ได้ยังไง มันจำขึ้นมา ขาดสะบั้นออกหมดทุกอย่างก็รู้ได้ชัดๆ อย่างนั้นละ จิตตัดสินตัวเอง

พระพุทธเจ้าท่านว่าจะตายวันนั้นๆ ก็ยังตายวันนั้น เช่นจากเดือน ๓ เพ็ญปลงพระชนมายุ ตัดสินพระทัยว่าจะตายเดือน ๖ เพ็ญ พอถึงเดือน ๖ เพ็ญก็เสด็จไปเลย ตรงแนวไปเลย ไปถึงนั้นแล้วก็ตายในคืนวันนั้น ท่านแนในหัวใจของท่านว่าบริสุทธิ์แล้ว ยังชัดเจนอีกเรื่องหนึ่งตายวันไหนๆ รู้หมดเลย นี่ละธรรมที่ตั้งใจปฏิบัติแล้วเป็นอย่างนั้น อย่ามานอนเฝ้าคัมภีร์อยู่เฉยๆ แบกคัมภีร์จนหลังหัก เอาความจำมาอวดกัน เอามาเป็นสมบัติของตนมันไม่ได้ ความจำเฉยๆ เป็นสมบัติของตนไม่ได้ ใครเรียนมากเรียนน้อยจำได้ทั้งนั้น แต่แก้ทุกขให้เจ้าของไม่ได้นะ ไม่ใช่สมบัติของตัวเอง

สมบัติตัวเองออกจากภาคปฏิบัติ ที่เราเรียนมาแล้วปฏิบัติตามที่เรียนมา ผลประโยชน์เกิดขึ้นมาน้อย นั่นละที่เป็นของเราๆ เป็นของตัว ศีล สมาธิ ปัญญา วิชา วิมุตติหลุดพ้น เป็นของตัวเองโดยตลอด พ้นแล้วก็เป็นอย่างนั้นท่านว่าการ

ปฏิบัติ ผลเกิดขึ้นมาน้อยเป็นของเราทั้งหมด แต่ปรีชาเป็นเรื่องของความจำ เรียนมาก เรียนน้อยไม่เกิดประโยชน์ ผู้เรียนมากยิ่งกิเลสหนากว่าคนไม่เรียนมีมากต่อมาก อวดทิวี่มานะว่าตนเรียนมาก ยิ่งเขามายอว่านี่พระไตรปิฎกเคลื่อนที่นะ อู๋ เป็นบ้าเลย นั่นความจำ ถ้าเป็นความจริงแล้วจะว่าอะไรก็เฉย ไม่สนใจกับใคร ไม่มีอะไรจะจริงจิ่งยิ่งกว่าหัวใจ เอาอะไรมารับ ของเหล่านั้นเป็นของปลอมทั้งนั้น นั่น ของจริงอยู่กับตัวเราแล้วไปหลงอะไร เท่านั้นพอ

นี่ละธรรมของพระพุทธเจ้าให้พากันไปปฏิบัติเอานะ โลกจะได้สงบร่มเย็น เขาไม่ ร่มเย็นเราร่มเย็น ถ้าเรามีธรรมเราร่มเย็น ในท่ามกลางแห่งความเดือดร้อนวุ่นวายนั้นแหละ เราจะเย็นของเรา ถ้าไม่มีธรรมแล้วใครจะไปหวังที่จะเอาความสุขความเจริญ ความ สมหหวัง ไม่มี เพราะกิเลสมีแต่ลือกให้หมดหวังๆ ไปเรื่อย พอได้มาสักนิดหนึ่งความ ผิดหวังมาแล้ว พลัดพรากจากกันไปแล้ว พังไปแล้ว หาใหม่ได้มาก็ไม่สมหวัง ได้มาแล้วก็ ไม่สมหวัง พังไปด้วยกัน ถ้าธรรมภายในใจอยู่ที่ไหนเหมาะหมด สบายหมด อยู่ที่ไหนจึง สบาย

นี่ก็สอนพระเมื่อวานนี้ถึงเรื่องภาวนาตั้งสติ สตินี้เป็นสำคัญมากที่สุด ที่เราตั้งตัว ได้ก็ด้วยสติ จึงเอานี้มาสอนหมู่เพื่อน ดันเดาตามเจ้าของ เพราะจิตมันเจริญแล้วเสื่อม เจริญแล้วเสื่อม ทำยังไงถึงเวลาเสื่อมเอาไว้ไม่อยู่เลย ผางลงไปเลย ผางไปเลย โอ๊ย ยัง เหลือแต่ร่างกระดูกไม่มีความหมาย จึงได้มาทบทวน พิจารณาทบทวน จะเป็นเพราะเรานี้ เผลอคำบริการกรม เราไม่มีคำบริการกรมติดกับจิต จิตอาจจะเผลอไปเวลานั้นไปสั่งสมกิเลสมา ให้เกิดความวุ่นวาย ถึงกับว่าเจริญแล้วเสื่อมๆ อย่างนี้

ก็มีแหงอยู่ที่ว่าเราไม่ได้ใช้คำบริการกรม มีสติติดแนบอยู่ในนั้น ทีนี้เอาใหม่ ตั้งคำ บริการกรมให้สติติดกับนั้นเลย จะเจริญไปไหนเสื่อมไปไหนจะให้อู๋ตอนนี เอออย่างนั้นจริงๆ แต่เรามั่นจริงนะ มันไม่ได้แหละแหละ ถ้าลงตัดสินอะไรเหมือนว่าระฆังดั่งเป่งเท่านั้นละ นักมวยพัดกันเลย อันนี้ก็เอาแล้วนะเท่านั้น เหมือนระฆังดั่งเป่งติดปั๊บเลย เคลื่อนไม่ได้ เราไม่ลืมวันแรกนะ แหมเหมือนตกรกทั้งเป็น มันติดมันดิน มันอยากคิดอยากปรุงตาม เรื่องของกิเลส แต่เรื่องของธรรมคือคำบริการกรมติดแนบบังคับไว้ไม่ให้คิดไปทางกิเลส ให้ คิดแต่พุทธโธฯ อันเป็นเรื่องของธรรมล้วนๆ ติดเลย ไม่ให้เผลอเลยจริงๆ ขณะเดียวกันก็ไม่มี ทุกข์มากไหมล่ะ

จิตที่มันเคยผาดโผนโจนทะยานด้วยความคิดความปรุง มาบีบบังคับไม่ให้มันคิด เลย จะเป็นอะไรก็เป็นกันความเผลอไม่ให้มี ชัดกัน วันแรกแหมทุกข์มาก แต่เรื่องความ

เปลอไม่มี ฟาดถึงวันที่สอง พอตื่นนอนบีบจับเลยตลอดจนกระทั่งหลับไม่ให้เปลอ เราอยู่คนเดียวเสียด้วยนะ มันก็สนุกละชิ ไม่มีใครมายุ่งมาเหยงเลย ติดแนบอยู่กับคำบริการกรม พอวันที่สองมาค่อยเบาลง วันแรกนี่แทบเป็นแทบตายประหนึ่งว่าสลบไสลนุ่นแหละ แต่มันไม่สลบไสล เพราะความคิดความปรุงเรียกว่าสังขาร สมุทัยคือกิเลสตันออกมาให้คิดให้ปรุง เรื่องกิเลส มันตันออกมา ทางนี้ก็พุทโธเป็นเรื่องของธรรมปิดเอาไว้ๆ ไม่ให้มันคิด มันผลึก มันตันเอาจะเป็นจะตายมันก็จะออก เราก็ปิดด้วยพุทโธด้วยสติ ชัดกันไปเต็มเหนี่ยว

พอวันสองมานี้จะรู้สึกเบา ๆ นิดหนึ่ง พอวันสามวันสี่มานี้เบา เบาเรื่อย แต่ไม่มีถอยนะนั่น ไม่มีเปลอ ชัดกันจนกระทั่งมันเบาเข้าไปๆ นี่บังคับไม่ให้มันคิด สติบังคับกิเลสไม่เกิด จึงออกมาได้ชัดเจน กิเลสเกิดขึ้นจากความคิดความปรุง พอเปลอเมื่อไรความคิดออกมา เพราะกิเลสผลึกตันให้คิดออกมาก็เป็นกิเลสวันยังค่ำ ไม่ให้มันคิด ให้แต่ธรรมทำงานคือคำบริการกรมสั่งสมตลอดวันไม่ให้เปลอ สุดท้ายผลของธรรมก็เกิดขึ้นเป็นความสงบเย็นเข้ามาๆ

จนกระทั่งถึงขั้นที่ว่ามันละเอียดสุดยอด คำบริการกรมที่ว่าพุทโธๆ หายเงียบไปเลยนะ ไม่มี ปรุงไม่ขึ้น ปรุงยังงี้ก็ไม่ขึ้น หหมด เลยละเอียดเข้าไปแล้วหมดความคิดความปรุง ไม่มี จนกระทั่งสงสัยตัวเอง อ้าว แต่ก่อนเราก็อาศัยคำบริการกรม ตั้งสติอยู่กับคำบริการกรม ที่นี้คำบริการกรมนี้หายไปแล้ว แล้วจะทำยังไง มันก็ได้สติขึ้นมาในนั้นแหละ เอ้า คำบริการกรมหายไป แต่ความรู้ที่เด่นละเอียดลออนั้นไม่หาย เอาสติจับไว้ตรงนั้น เอาสติจับที่รู้ๆ นั้น ที่มันละเอียดสุดยอดแล้วมันรู้อยู่เฉยๆ เอาสติจับไว้ตรงนั้น ไม่ให้เปลอกับตรงนั้น

คำบริการกรมคือพุทโธหายไปก็หายไป แต่ความรู้ที่ละเอียดนี้ไม่หาย ให้อยู่กับตรงนั้น มันก็จับตรงนั้นแทนไปเลย พอได้จังหวะจิตมันก็คลี่คลายออกมา พอระลึกคำบริการกรมได้ พุทโธได้ เอาพุทโธอัดเข้าไปอีก ติดต่อกันไปเรื่อยๆ ที่นี้พอมันละเอียดเต็มที่มันก็ลงอีก อย่างนั้น ที่นี้เราก็จับได้แล้ว มันลงไปนั้นสติไม่ถอยจับตลอดๆ นี่ละที่แรกมันตันมันติดมันอยากคิดอยากปรุง ไม่ยอมให้คิด เอาพุทโธปิดช่องมันตลอดเวลา สติปิดช่อง พุทโธปิดช่อง กิเลสไม่เกิดขึ้น จึงกล่าวพูดได้ละชิ

จากนั้นไปมันก็ละเอียด ละเอียดเข้าไปถึงขั้นที่ว่าบริการกรมไม่ได้ หหมดโดยสิ้นเชิง กำหนดยังงี้ก็ไม่มี แต่ความรู้อันนั้นละเอียดสุดอยู่ในนั้น สติอยู่ตรงนั้น พออันนั้นคลี่คลายออกมาบริการกรมได้ เอา คำบริการกรมติดเข้าไปต่อไปเรื่อยๆ จนกระทั่งตั้งแล้วๆ ถึงขั้นที่มันเจริญแล้วมันจะเสื่อม เอ้าเสื่อมไป เราหึงเราหวงไม่ให้มันเสื่อมมันก็เสื่อมต่อหน้าต่อตา คราวนี้ไม่หึงไม่หวง อะไรจะเสื่อม เสื่อม อะไรเจริญ เจริญไป แต่กับคำว่าพุทโธนี้ไม่ยอม

ปล่อย จับกับพุทโธ ที่นี้ก็ขึ้น ๆ ขึ้นเรื่อยเลยที่นี้ ถึงขั้นที่มันควรจะเสื่อมมันรู้ที่ พอถึงขั้นนี้ อยู่ได้สองสามวันเสื่อม เอ้ามันจะเสื่อมก็ให้เสื่อมเราไม่ปล่อย มันก็เลยไม่ลงนะ ขึ้นเรื่อย ๆ

นี่ละมันเป็นบทเรียนอย่างสำคัญ จนกระทั่งขึ้นไปแล้วไม่เสื่อม ก็ฟังใหญ่เลย ตั้งหลักได้เพราะอันนี้ เราตั้งได้เพราะอันนี้เราก็ดูมาสอนหมู่เพื่อนอย่างนี้ จนกระทั่งถึงขั้น ตลอด ๆ ไปจากสติ สตินี้ติดแน่นตลอด ๆ ตั้งแต่ธรรมขั้นต่ำถึงขั้นสูงเรื่อยไป จนกลายเป็น สติปัญญาอัตโนมัติ เป็นมหาสติ-มหาปัญญา คำว่าสติ ๆ ติดแน่นอยู่ตลอด นี่การบำเพ็ญ เมื่อแนใจแล้วสอนคนอื่นก็แนใจ เราทำมาอย่างนี้ ๆ สอน เพราะฉะนั้นจึงว่าผู้ที่บำเพ็ญหวัง อรรถหวังธรรมจริง ๆ สติเป็นสำคัญนะ กับคำบริกรรมติดแน่นกับจิต

เวลาที่มีสติอยู่นั้นกิเลสจะไม่เกิด กิเลสเกิดขึ้นจากความคิดความปรุง กิเลสอันหนึ่ง มันผลักดันความคิดออกมา ความคิดนี้เป็นสังขารธรรมดา ถ้ากิเลสสวมเข้าไปความคิดนี้ก็เป็นสมุทัย เป็นกิเลสไป ถ้าเป็นธรรมผลักดันออกมาความคิดก็เป็นธรรมไป เช่นอย่างเรา ผลักดันออกมาด้วยพุทโธ ๆ นี่ความคิดนี้ก็เป็นธรรม เป็นธรรมก็แก้กิเลส กิเลสก็ไม่มี ๆ คิดขึ้นมาไม่ได้ ละเอียดย่างนั้นนะ พอถึงขั้นมันอัศจรรย์แล้วมันไม่ได้เหมือนใจดวงที่ ล้มลุกคลุกคลานหลับหูหลับตาชนนั้นชนนี้อยู่อย่างนี้นะ มันจำของมันไปหมด

นี่อำนาจแห่งการฝึกอบรมตนเอง พุทธศาสนานี้เท่านั้นที่เป็นเครื่องยืนยันรับรอง ร้อยเปอร์เซ็นต์ ขอให้ดำเนินตามทางของศาสนาจะหลุดพ้นไปโดยลำดับ จนกระทั่งถึงความพ้นทุกข์ไม่สงสัย ในพุทธศาสนาเราเป็นศาสนาที่รับรองมรรค ผล นิพพาน ทุกอย่าง ไม่สงสัยแล้ว นี่ได้ก้าวเดินมาแล้ว หายสงสัย เพราะฉะนั้นการสอนจึงไม่สงสัยในการสอน ไม่ว่าธรรมขั้นใด ๆ สอนด้วยความแม่นยำของจิตใจและสอนด้วยความถูกต้อง ให้ใครต่อ ฟังก็ตามให้ได้ผลประโยชน์ไปทั้งนั้น จึงขอให้พากันตั้งอกตั้งใจ

อย่าเพเลิดเพลินไปกับโลกกับสงสารที่มันถลุมมาเสียดึงกับตั้งกัลป์ มีตั้งแต่ความทุกข์ความทรมาน เกิดก็หาความแน่นอนไม่ได้ เกิดเดี๋ยวนี้เกิดเป็นมนุษย์ปีบลงไป พาดลงไปเป็นเปรตเป็นผี พาดลงไปนรกอเวจีใจดวงนี้แหละ เพราะบาปเพราะบุญที่ตนสร้างนั้นแหละมันไปทำลายตนและส่งเสริมตน ถ้าใครทำดีก็ส่งเสริมไปเรื่อย ถ้าทำชั่วมันก็ลงไป ใจดวงนี้ไม่เคยตาย เปลี่ยนภพเปลี่ยนชาติไปด้วยอำนาจแห่งบุญแห่งบาปนั้นแหละ จึงต้องให้ ระวังตัวให้ดีนะ เราเป็นผู้รักตน ท่านว่า นตฺถิ อตฺตสมํ เปมํ ความรักอื่นเสมอตนไม่มี คือ รักสิ่งใดก็ตามรักตนเป็นที่หนึ่งเลย ท่านจึงว่า นตฺถิ อตฺตสมํ เปมํ ไม่มีอะไรที่จะยิ่งกว่า ความรักตน รักตนปฏิบัติรักษาตนละชิแล้วก็เลิศขึ้นที่ตนนั้นแหละ พากันจำเอานะ เอา ท่านนั้นละวันนี้นั้นเหนื่อยแล้ว

โยม พระท่านเขียนจดหมายถามมาจากจังหวัดศรีสะเกษครับ วัดป่าไผ่ สามัคคีธรรม ถามปัญหาดังนี้ ข้อที่หนึ่งเมื่อเกล้ากระผมเร่งความเพียร พยายามควบคุมสติ ให้อยู่กับคำบริกรรมให้ได้มากและนานที่สุด ในอิริยาบถต่างๆ ก็ได้รับความสงบเยือกเย็น และพิจารณาธรรมได้พอประมาณ แต่เมื่อทำติดต่อกันประมาณ ๗-๑๐ วันทำไมจึงเกิด อาการนอนไม่หลับ ปวดหัว ปวดเข่าตา แต่เมื่ออ่อนความเพียรลงอาการก็หายไป เมื่อเร่ง ความเพียรก็กลับมาเป็นอีก เป็นอย่างนี้ซ้ำๆ ชาก ไม่รู้จะทำอย่างไร จะแก้ปัญหานี้อย่างไร ครับ

หลวงตา อย่าเร่ง อย่าอ่อนแอ มัชฌิมาปฏิปทาจุดศูนย์กลางคือความปฏิบัติ ให้อ่อนแอ ถ้าเร่งเกินไป นี้เรียกว่าเกินไปแล้วนั้น ถ้าอ่อนมนก็อ่อนไปอีกแหละ เกินไปอีก แหละ มันไม่ใช่มัชฌิมา เข้าใจหรือ ให้ปฏิบัติเท่านั้น ถ้าเวลามันเร่งมันนอนไม่หลับก็ถอย ความเพียรมาหน่อย ถ้ามันจะอ่อนแอก็จับไสมันเข้าไป เท่านั้นแหละ เอ้าว่าไปอีก

โยม ข้อสองครับ สมาธิความสงบระดับใด จึงพอเป็นฐานของการ พิจารณา

หลวงตา แน่ก็ถูกต้องแล้ว จะให้ว่าอะไรอีก เอ้าว่าไปอีก

โยม ข้อสาม เมื่อมีความคิดเกิดขึ้นเราก็มีสติรู้สึก แล้วก็ตัดเลย โดยไม่ พิจารณาเป็นการปฏิบัติถูกต้องหรือไม่ครับ

หลวงตา ความคิดชนิดไหนนั้นนะ ความคิดเป็นธรรมไปตัดก็ไม่ถูก ความคิดที่ไม่เป็นธรรม ตัดออกนั้นถูกต้อง แน่

โยม สุดท้ายนี้ขอกราบอาราธนาหลวงปู่ให้อยู่เป็นร่วมโพธิ์ร่วมไทร เป็นที่พึ่ง ของพระเถรตลอดจนพุทธศาสนิกชน

หลวงตา อย่างมาหาเรื่อง ลมหายใจมีให้หายใจไป ของเราก็มีเราจะหายใจของ เราไป อย่างมาหาขุ่นนะ เอาเท่านั้นแหละตอบแล้ว อย่างมาขุ่นเข้าใจไหม ถ้าไม่อยากตายให้ หายใจต่อไป ถ้าอยากตายอย่าหายใจ เท่านั้นแหละ หหมดแล้วหรือ (หมดแล้วครับ) หหมดแล้วก็หมดแล้ว เราอยากหมดตั้งแต่ยังไม่ตอบ เราเหนื่อยมากแล้ว

โยมอินโดฯ ถือศีลห้าหลายๆ คนไม่ชอบโยม เขาว่าไม่เคารพครูบาอาจารย์ อย่างนี้ถูกต้องหรือไม่

หลวงตา เคารพครูบาอาจารย์เคารพยังงี้

โยมอินโดฯ ทุกคนๆ เขาถือนศีลแปด แต่สันติถือนศีลห้า ปฏิบัติศีลห้าเคร่งครัด พวกที่ศีลแปดไม่ชอบสันติ

หลวงตา ถ้าอยากให้เขาชอบก็ถือศีลแปดเหมือนเขาใช้ไหมละ จะให้เราตอบว่ายังไง อย่างนั้น

โยม ที่เขาว่าไม่เคารพครูบาอาจารย์ถูกหรือเปล่า

หลวงตา ไม่ตอบ ชี้เกียจตอบ

โยมอินโตฯ นั่งภาวนาเห็นความสว่าง ปากมาก่อน จมูกมา ดวงตามา ตอนนั้นไม่รู้จักว่าเป็นใคร แต่พอมาทั้งใบหน้าที่เห็นชัดว่าเป็นหลวงปู่มั่น และเห็นพระพุทธเจ้าตลอดเวลา กราบเรียนถามอันนี้เป็นอย่างไร

หลวงตา ก็ถูกต้องแล้ว เห็นในเห็นนอก เห็นหยาบ เห็นกลาง เห็นละเอียด เห็นธรรมชาติแท้ นั้นเป็นขั้นๆ ขึ้นไป จนมองดูอะไรฉลองพระบาทรองเท้าก็เป็นของพระพุทธเจ้า ฝ่าพระบาทก็เป็นของพระพุทธเจ้า ขึ้นมาเป็นของพระพุทธเจ้าๆ ดวงใจเป็นเหมือนพระพุทธเจ้า นั้นเป็นขั้นๆ เข้ามา มีอะไรอีกละ

โยมอินโตฯ นั่งภาวนาความรู้สึกหายไป เหมือนกับจิตออกจากร่าง

หลวงตา มันหายไป ไม่ใช่เกี่ยวกับความรู้สึกอะไรต่างๆ หายไปเหอ

โยมอินโตฯ รู้อยู่ที่ใจอย่างเดียว อย่างอื่นไม่มี

หลวงตา เอาให้มันรู้ แล้วพิจารณาอาการของใจ ร่างกายมันพิจารณาพอแล้ว เหนอมันจึงไม่เอา (ไม่เอาค่ะ) ไม่เอาก็ให้มันพิจารณาตั้งแต่อาการของจิตมันคิดไปยังไปปรุงไปยังไป ให้ดูอาการนั้นนะ ดูเข้าไปยันเข้าไปๆ

โยมอินโตฯ ใจไม่มีอะไร ไม่รู้สึกอะไร ไม่ห่วงต่อใคร ไม่กลัวต่อใคร พิจารณาร่างกายมันจะเจ็บปวดอะไรก็ไม่สนใจ เอาแต่จิตอย่างเดียว เวลาเดินจงกรมเช่นเดียวกัน

หลวงตา ให้ดูอาการของจิตมันคิดไปยังไปงๆ นะ มันคิดยังไงมันก็จะออกจากนี้ๆ มันจะตามเข้าไปให้ถึงตัวจริงของมัน รากเหง้าของมัน

โยมอินโตฯ มันไม่มีอะไรรบกวนแล้วค่ะ

หลวงตา มันแน่ใจหรือว่ามันสิ้นสุดแล้ว มันไม่มีอะไรกับภายนอก แต่มันมีอะไรกับตัวเองก็ยังมี นั่นมันเป็นขั้นๆ นะ เป็นยังงี้ไม่มีอะไรแล้ว ในตัวเองมีไหม อีกนั้น

โยมอินโตฯ ใครจะพูดว่าอะไรก็ได้เอามาติดใจอะไร ตรงนี้ไม่มี ปล่อยออกไปหมด

หลวงตา เจ้าของยังไม่ปล่อยเจ้าของ ให้พิจารณาอยู่ในเจ้าของก็ยังบอกแล้ว กับผู้รู้มันจะคิดอะไรปรุงอะไรมันเกิดมันดับๆ ลงไปจุดนั้นละ เอาแค่นั้นเสียก่อน พอ เอาให้รางวัลภาวนาแก่ๆ ให้ใหญ่ๆ ถ้าอยากได้ใหญ่กว่านี้ไปเอาถึงนั่นนั่นไป

ชมถ่ายทอดสดพระธรรมเทศนาของหลวงตาตามกำหนดการ ได้ที่
www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th